

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 12.12.2023 § 177

§ 177

Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelman 2020-2024 päivitys vuodelle 2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Nevas Mari
Gartman Nelli
Savolainen Tuula
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtaja Timo Pasi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää hyväksyä Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelman 2020-2024 päivityksen vuodelle 2024.

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Ympäristöterveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö edellyttää kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on ennakoivaa, riskinarviointiin perustuvaa, tasapuolista ja suunnitelmallista.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien laatimisesta säädetään elintarvikelain (297/2021) 39 §:ssä, terveydensuojelulain (763/1994) 6 § ja 4 a §:ssä, eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 8 §:ssä ja tupakkalain (549/2016) 83 §:ssä.

Valvontasuunnitelma pohjautuu ympäristöterveydenhuollon yhteiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan 2020-2024, elintarvikeketjun monivuotiseen kansalliseen valvontasuunnitelmaan 2021-2024, valtakunnalliseen terveyden-suojelun valvontaohjelmaan 2020-2024 sekä eläinlääkintähuollon valtakunnalliseen ohjelmaan 2015–2024. Se sisältää vuotta 2024 koskevat elintarvikelain, terveydensuojelulain, tupakka- ja lääkelain sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelmat. Valtakunnallisen, ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelman teemana valvontaohjelmakaudella 2020–2024 on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyön edistäminen. Yhteistyön edistäminen on todettu tärkeäksi

keinoksi ympäristöterveydenhuollon tavoitteiden toteutumiseksi. Toinen ajankohtainen ja tärkeä painopistealue edelleen vuodelle 2024 on valmius ja kriisinhallinta.

Terveysturvallisuuslain vuonna 2023 voimaan tulleeseen muutoksen odotetaan soveltamisohjeen päivytystä ja elintarvikelain osalta vuoden 2021 kokonaisuudistuksen täytäntöönpano edellyttää edelleen käytännön toimia. Varsinaisia lainsäädäntömuutoksia on tulossa tupakkavalvontaan sekä eläinlääkintähuoltoon. Tupakkalain muutosesitykseen on kirjattu, että myös ns. savuttomat nikotiinituotteet tulevat vuonna 2024 myyntilupakäytännön sekä valvonnan piiriin. Nykyisen eläinsuojelulain korvaava laki eläinten hyvinvoinnista tulee voimaan vuoden 2024 alussa. Lisäksi uusi eläinlääkintähuoltolaki on vahvistettu, mutta odottaa EU komissiolta notifikaation hyväksyntää, tullen voimaan mahdollisesti vuonna 2024.

Valvontayksikön alueella on valvontakohteita yhteensä noin 3800 kpl. Vuonna 2024 elintarvike, terveysturvallisuus- ja tupakkalain mukaisiin kohteisiin arvioidaan tehtävän yhteensä 1781 suunnitelmallista tarkastusta. Lisäksi asumisterveyden tarkastuksia, jotka ovat suunnitelman ulkopuolisia, tehdään arviolta 110 kpl. Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaan liittyviä tarkastuksia toteutuu arviolta 630 kpl. Aiempien vuosien valvontakokemusten perusteella on suunnitelmassa pyritty huomiomaan riittävällä tavalla resurssit myös sellaisten tehtävien hoitoon, joihin kuluva aikaa ei voida ennakoida. Tällaisia ovat mm. häiriötilanteiden aiheuttamat toimenpiteet, hallintopäätösten valmistelu, ilmoitusten ja hakemusten käsittelyt, lausunnot, neuvonta, sidosryhmätyö sekä laatutyö ja varautuminen. Elintarvike- ja terveysturvallisuusvalvonnassa tullaan keskusvirastojen linjauksen mukaan jatkossa panostamaan yhä enemmän neuvontaan ja ohjaukseen sekä toimijoiden kouluttamiseen.

Tarkastuksia pyritään kohdentamaan erityisesti ongelmallisimpiin ja erityisen suuririskisiin kohteisiin sekä huolehtimaan seurantatarkastusten tehokkaasta toteuttamisesta. Lisäksi on tarkoitus lisätä toimijoiden tiedottamista ja ohjausta. Tulemme edelleen hyödyntämään etätyömenetelmiä tarkastamisessa sekä panostamme työhyvinvointiin sekä esihenkilötyön kehittämiseen. Valvontasuunnitelmien toteutumista seurataan kokoamalla toimintaa kuvaavat tiedot kuukausittain tulokorttiin. Suoritteiden lisäksi valvontayksikön tulokortissa seurataan mm. asiakaspalautteita, työhyvinvointikyselytuloksia sekä valvontamaksutuottoja.

Vuodelle 2024 on talousarvioon allokoitu yksi uusi terveystarkastajan vakanssi, joka keskittyy asumisterveyden tehtäviin. Vakanssin avulla voidaan lyhentää tällä hetkellä pitkiä asumisterveyden tarkastusjonoja. Ympäristöterveyden vakanssimäärä vuonna 2024 on muutoksen jälkeen 32,5 vakanssia.

Valvontayksikön toiminta-alue on kasvava, mikä edelleen haastaa resurssien riittävyyttä suunnitelmallisen valvonnan osalta, huolimatta aiemmista, vuodelle 2022 ajoittuneista, perusmaksulla katetuista resurssilisäyksistä. Vakka muutokset valvontakohteiden totaalimäärissä eivät ole suuria, ovat toimijakohtaiset muutokset hyvin tyypillisiä ja toimijoiden vaihtuvuus suurta, ja näihin liittyvät prosessit valvontaa työllistäviä. Mikäli suunnitelmallisen valvonnan tarkastussuoritteiden osalta asetetaan tavoitteeksi 80 % valtakunnallisesti asetetuista tavoitteista, voidaan resurssivajeen arvioida olevan elintarvikevalvonnan osalta noin 2 htv ja terveysturvallisuusvalvonnan osalta noin 0,5 htv.

Valvontasuunnitelman hyväksyminen ja toteutumisen arviointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan hyväksymä päivitetty valvontasuunnitelma toimitetaan viranomaisten yhteystietojen hallintajärjestelmän (VYHA:n) kautta aluehallintoviranomaisille. Aluehallintovirasto arvioi kuntien valvontasuunnitelmia sekä niiden toteutumista. Toteutumista arvioidaan suunnitelmakautta seuraavana keväänä, jolloin raportti toimitetaan ympäristö- ja rakennuslautakunnalle hyväksyttäväksi, ja tämän jälkeen edelleen aluehallintoviranomaiselle arviointia varten.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelma v. 2020-2024, päivitys vuodelle 2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kirkkonummen kunta
Kauniaisten kaupunki
Etelä-Suomen aluehallintovirasto